

Handlingsplan för kemikaliehantering inom äldreförvaltningen

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterrassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00

Fax/e-post
08-606 81 40
haningekommun@haninge.se

Postgiro
1265-8

Bankgiro
356-5975

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Åtgärder	4
Farligt avfall och kemiska produkter	4
Utbildning	5
Uppföljning	5

Inledning

Riksdagen har antagit sexton nationella miljö kvalitetsmål varav *Giftfri miljö* är ett. 2015 antog världens stats- och regeringschefer sjutton globala mål och Agenda 2030 som beskriver hur världen ska arbeta för hållbar utveckling. För att bidra till måluppfyllelsen har Haninge kommun antagit en kemikalieplan (KF 2017-06-12 §150). Som en del i genomförandet av kemikalieplanen har kommunfullmäktige uppdragit åt nämnderna att ta fram nämndspecifika handlingsplaner.

Arbetet för att minska användningen av skadliga ämnen¹ utgår från de två grundprinciperna försiktighetsprincipen och produktvalsprincipen.

Försiktighetsprincipen innebär att försiktighetsåtgärder ska vidtas redan när det finns skäl att anta att en handling kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Syftet är att förebygga, hindra och motverka skador och olägenheter. *Miljöbalken 2 kap 3§.*

Produktvalsprincipen, eller substitutionsprincipen, innebär en skyldighet att inte använda skadliga ämnen om det finns likvärdiga alternativ som är mindre skadliga. *Miljöbalken 2 kap 4§.*

Syfte

Handlingsplanen anger de konkreta åtgärder som äldrenämnden avser att genomföra för att bidra till måluppfyllelsen i kommunens kemikalieplan.

Mål

Målet är att minska förekomsten av skadliga ämnen i äldreförvaltningens verksamhet och därmed bidra till genomförandet av Haninge kommuns kemikalieplan.

---

¹ Definition av *skadliga ämnen* finns i Kemikalieplan för Haninge kommun KF 2017-06-12 §150

Åtgärder

Nedan presenteras äldreförvaltningens åtgärder som ska genomföras fram till 2020.

Farligt avfall och kemiska produkter

Inom äldreförvaltningen utgör läkemedel en del av det farliga avfall som uppstår. På vårdboenden finns en rutin för hantering av läkemedelsrester, *Rutin för smittförande avfall samt läkemedelsavfall*.

I ordinärt boende sköts läkemedelshanteringen av landstingets personal.

Äldreförvaltningen genomför även förebyggande hembesök hos personer som fyller 80, 85 år eller blivit änka/änkling under året. Till denna målgrupp kommer äldreförvaltningen framgent att distribuera Haninge kommuns broschyr *Hjälp oss att få ett renare vatten* som bland annat innehåller information om hantering av läkemedelsrester i hemmet.

Övrigt restavfall, inklusive farligt avfall, som uppstår inom vårdboenden sorteras enligt de rutiner som Tornberget tagit fram.

Äldreförvaltningen avropar de varor som upphandlas centralt. I de fall direktupphandlingar genomförs ska *Riktlinjer för upphandling i Haninge och Nynäshamns kommun* avseende hållbar upphandling följas.

För att minska risken för exponeringen av eventuellt förekommande skadliga ämnen, i de lokaler där vårdboendeverksamhet bedrivs, ska ventilationen vara avpassad efter verksamhetens art och hur många personer som vistas i lokalerna samtidigt.

Åtgärd	Ansvarig	Omfattning	Tidplan
Se till att <i>Rutin för smittförande avfall samt läkemedelsavfall</i> finns på varje enhet inom särskilt boende och att denna rutin följs.	MAS	Samtliga vårdboenden inom kommunen som drivs eller upphandlas av äldreförvaltningen.	Klart: 2020
I de fall direktupphandlingar genomförs ska Upphandling Södertörns <i>Riktlinjer för upphandling i Haninge och Nynäshamns kommun</i> användas	Upphandlande enhet	Samtliga enheter som genomför direktupphandlingar.	Klart: 2020
Ventilationen i vårdboendernas lokaler ska vara avpassad efter verksamhetens art. Detta säkerställs genom avstämning mot Tornbergets underlag.	Enhetschef vårdboende	Samtliga vårdboenden inom kommunen som drivs eller upphandlas av äldreförvaltningen.	Klart: 2020

Faroklassade produkter inventeras med stöd från KSFs klimat- och miljöstrategi i syfte att hitta bättre alternativ.	Enhetschef vårdboende	Samtliga vårdboenden inom kommunen som drivs eller upphandlas av äldreförvaltningen.	Klart: 2020
---	--------------------------	--	-------------

Utbildning

Utbildning och kompetensutveckling behövs för ett långsiktigt kemikaliearbete. Kunskap är en förutsättning för kloka prioriteringar och ett proaktivt agerande.

Information om de kemiska produkter som förekommer inom vårdboendena och hur dessa ska hanteras av personalen finns samlad i så kallade kemikaliepärmar.

Åtgärd	Ansvarig	Omfattning	Tidplan
Se till att personalen på vårdboendena har kännedom om de kemikalier som hanteras och var handhavandeinformation finns att hämta.	Enhetschef vårdboende	Samtliga vårdboenden inom kommunen som drivs eller upphandlas av äldreförvaltningen.	Klart: 2020

Uppföljning

Årligen och inför kommunens årsredovisning ska uppföljning göras för att utvärdera om utvecklingen går åt rätt håll i förhållande till kemikalieplanens mål. Vilka åtgärder som vidtagits, hur arbetet bedrivits och vad det resulterat i. Nämndens uppföljning utgör underlag till kommunstyrelsen samlade uppföljning av kemikalieplanen.

